

ಭವ್ಯರೇ ಹಿಂಗಾರಿ ಜೋಳ!

ಧಾರವಾಡ ಸಮೀಪ ಮುಗಳಿ ಗ್ರಾಮದ ಮಡಿವಾಳಪ್ಪ ತೋಟಗಿ ಅವರ ಎರೆಹೊಲದಲ್ಲಿ ೨೦ ದೇಸಿ ಜೋಳ ಬೆಳೆದುನಿಂತಿವೆ. ಕೇವಲ ಎರಡೇ ಮಳೆಗೆ ಈ ಬೆಳೆ ಹೀಗೆ ಬೆಳೆದಿರುವುದು ದೇಸಿ ತಳಿಗಳ ತಾಕತ್ತು ತೋರಿಸುವಂತಿದೆ.

■ ಚಿತ್ರ- ಲೇಖನ:
ಆನಂದತೀರ್ಥ ಪ್ಯಾಟಿ

ಸುರಿದಿದ್ದೇ ಎರಡು ಮಳೆ. ಬಿತ್ತನೆಗೆ ಮುನ್ನ ಒಂದು; ಆಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು. ಹಿಂಗಾರಿ ಜೋಳ ತೆನೆ ಹೊತ್ತು ನಿಲ್ಲಲು ಅಷ್ಟು ಸಾಕಿತ್ತು. ನೆರೆಹೊರೆಯ ರೈತರು ಹೈಬ್ರಿಡ್ ಜೋಳ ಬಿತ್ತಿ, ಗೊಬ್ಬರ ಹಾಕಿ ನೀರಿಲ್ಲದೇ ಪರದಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಮಡಿವಾಳಪ್ಪ ತೋಟಗಿ ಮೊಗದಲ್ಲಿ ಸಂತಸ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಒಂದೊಂದು ತೆನೆಯೂ ಮುತ್ತಿನಂತೆ ತೋರುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಎರೆಹೊಲದಲ್ಲಿ ತಲೆಯೆತ್ತಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಜೋಳಗಳು, ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ತಳಿಗಳ ತಾಕತ್ತು ತೋರುತ್ತಿದ್ದವು.

ಧಾರವಾಡ ಸಮೀಪದ ಮುಗಳದ ಗ್ರಾಮದ ಹೊರವಲಯದಲ್ಲಿನ ಮಡಿವಾಳಪ್ಪ ತೋಟಗಿ ಅವರ ಕಪ್ಪುಮಣ್ಣಿನ ಹೊಲಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ, ಜೋಳದ ತೆನೆಗಳನ್ನು ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿ ಜೋಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಅವರು ಮಗ್ನರಾಗಿದ್ದರು. ಅದೂ ಒಂದೆರಡಲ್ಲ; ಭರ್ತಿ 20 ತಳಿ! ಇವುಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಗುರುತಿಸುತ್ತೀರಿ? ಯಾವ ತಳಿಗೆ ಏನೆಲ್ಲ ಹೆಸರಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಷ್ಟೇ, ಮಡಿವಾಳಪ್ಪ ಶುರು ಮಾಡಿದರು: 'ಇದು ಸಕ್ರಿ ಜ್ಯಾಳ, ಅದು ಕೋಡಮುರ್ಕ, ಮತ್ತೆ ಕಣ್ಣುಮುಚ್ಚಿ, ಆ ಕಡೆ ಇರೋದು ಹಂದಿಮೋಡಿ, ಇವು ಕಾಗಿಮೋಡಿ ಮತ್ತೆ ಮಾಲ್ವಂಡಿ.'

ಮಡಿವಾಳಪ್ಪ ಅವರಿಗೆ ದೇಸಿ ತಳಿ ಜೋಳ ಅಪರಿಚಿತವೇನಲ್ಲ. ಅವರ ಕೃಷಿ ವಿಧಾನ ಸಾವಯವದ್ದು. ಭೂತಾಯಿಗೆ ವಿಷವಿಕ್ಕಿ, ಇಳುವರಿ ತೆಗೆಯಬಾರದು ಎಂಬ ನಿಲುವು ಅವರದು. ಇದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ಬಳಸಿ, ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕಪ್ಪುಮಣ್ಣು ಅವರ ಕೃಷಿ ಸಫಲತೆಗೆ ಸಾಧ್ಯ ನೀಡಿದೆ.

ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಅವರು ಹಿಂಗಾರು ಹಂಗಾಮಿನಲ್ಲಿ ಜವಾರಿ ತಳಿ ಜೋಳ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಈ ವರ್ಷವೂ ಅದನ್ನೇ ಮಾಡಲು ಮುಂದಾದಾಗ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಭೇಟಿಯಾಗಿದ್ದು ದೇಸಿ ತಳಿ ಸಂರಕ್ಷಕ ಶಂಕರ ಲಂಗಟಿ. ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆ ಗುಂಡೇನಹಟ್ಟಿಯ ಈ ಕೃಷಿಕ, ರೈತ ಗುಂಪು ರಚಿಸಿಕೊಂಡು ಹಲವು ವಿಧದ ದೇಸಿ ಭತ್ತ, ಸಿರಿಧಾನ್ಯ, ತರಕಾರಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಡಿವಾಳಪ್ಪ ಅವರಿಗೆ 20 ತಳಿ ಜೋಳದ ಬಿತ್ತನೆ ಬೀಜ ಕೊಟ್ಟ ಶಂಕರ ಲಂಗಟಿ, ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗದಲ್ಲಾದರೂ ಅವುಗಳೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರು.

ಬಿತ್ತನೆ ಮಾಡುವ ಮುನ್ನ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಳೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಹಳ್ಳಿಯ ಉಳಿದ ರೈತರು, 'ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಯಾಕೆ